Enciclopedia publicaţiilor istorice şi culturale din România: Transilvania şi Bucovina. ed.: Ioan Bolovan (coord.), Daniela Deteşan, Marius Eppel, Manuela Marin, Daniela Mârza, Mirela Popa-Andrei, Victor Vizauer, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2025, 705 p.

Încă de la începuturile sale, Academia Română și-a asumat nobila misiune de a proteja și a îmbogăți patrimoniul cultural național, de a promova unitatea spirituală a tuturor românilor și de a stabili coordonate solide și sănătoase pentru dezvoltarea culturală a poporului român. Efortul de colectare și centralizare a producției intelectuale s-a concretizat de-a lungul timpului prin realizarea de enciclopedii, dicționare, crestomații, colecții de documente etc., instrumente de lucru valoroase nu numai prin facilitarea muncii de cercetare sau prin satisfacerea setei de cunoaștere, dar și prin radiografia comprehensivă pe care o oferă domeniilor-cheie ale culturii naționale.

Conștientă de necesitatea reînnoirii periodice a lucrărilor cu caracter enciclopedic, Secția de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române realizează, sub coordonarea acad. Victor Spinei, seria *Enciclopedica*, o inițiativă de amploare ce urmărește trecerea în revistă a istoriografiei românești, a instituțiilor științifice promotoare de cercetare istorică, a publicațiilor prin care s-a diseminat scrisul istoric, a istoricilor străini preocupați de istoria românilor etc. Prima operă pusă la dispoziția publicului a fost *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc*[1], o lucrare ce evidențiază numărul impresionant al istoricilor, dar și marea varietate a preocupărilor științifice ale acestora.

În continuarea seriei, la propunerea înaintată de acad. Victor Spinei, în 14 decembrie 2020, Institutul de Istorie „George Barițiu" din cadrul filialei Cluj-Napoca a Academiei Române a primit sarcina redactării unei enciclopedii care să cuprindă toate publicațiile de istorie, dar și pe cele culturale care au găzduit, printre paginile lor, scrieri cu caracter istoric (proiect căruia i s-a atribuit acronimul EPIC). Sub coordonarea prof. univ. dr. Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române și director al Institutului de Istorie „George Barițiu", echipa de editori, formată din cercetătorii Daniela Deteșan, Marius Eppel, Manuela Marin, Daniela Mârza, Mirela Popa-Andrei și Victor Vizauer, a optat pentru structurarea pe provincii istorice a celor două volume preconizate, ținând cont de dimensiunile remarcabile ale materialului disponibil, dar și de condițiile politice și sociale diferite în care s-a dezvoltat publicistica în teritoriile locuite de români. Primul volum, apărut în 2025 la Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, include revistele publicate în Transilvania și Bucovina, acoperind teritorial 10 județe din Transilvania (Alba, Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Caraș-Severin, Cluj, Covasna, Harghita, Hunedoara, Maramureș, Mureș, Satu-Mare, Sălaj, Sibiu, Timiș), iar din provincia istorică Bucovina județul Suceava și regiunea Cernăuți din Ucraina.

Lista publicațiilor istorice și culturale selectate pentru a fi introduse în volum a fost întocmită pe baza bibliografiei existente, dar și a titlurilor propuse de instituțiile de profil din teritoriu, incluzând, pe lângă revistele românești, și publicații în limba maghiară, germană sau ucraineană, în conformitate cu compoziția etnică a teritoriilor studiate. Proiectul s-a bucurat de contribuția a 140 de colaboratori (cercetători, cadre didactice, muzeografi, arhiviști, bibliotecari, documentariști etc.), reprezentanți a numeroase discipline: istorie, arheologie, teologie, bibliologie, filologie, geografie, arhivistică etc. În sarcina lor a căzut întocmirea fișelor descriptive pentru fiecare revistă, după o structură prestabilită, care să asigure unitatea formală a vocilor. Fiecare fișă conține numele complet al publicației, instituția gazdă, datele de contact, anii și locul apariției, o descriere succintă a profilului revistei, lista redactorilor-șefi și a colaboratorilor însemnați, realizările deosebite, distincțiile naționale și internaționale, indexările în baze de date, referințele bibliografice pentru publicație și inițialele autorului fișei. Cele peste 300 de fișe incluse în volum sunt variate ca dimensiune, după cum și revistele diferă în privința longevității, a distribuției teritoriale și a impactului științific. Editorilor le-a revenit dificila misiune de a uniformiza și

[1] Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc*, Vol. I (*A-C*), 699 p., II (*D-K*), 588 p., III (*L-N*), 443 p., IV (*O-R*), 431 p., V (*S-Z*) 553 p., Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021; Victor Spinei, Dorina N. Rusu (ed.), *Reflecții asupra istoriografiei și completări la Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc*, Editura PIM, Iași, 2024.

organiza materialul, publicațiile fiind prezentate în ordine alfabetică și însoțite de ilustrații color cu coperta și cu redactorii-șefi. Vocile publicațiilor istorice și culturale sunt precedate de o prefață semnată de editori, căreia i s-a adăugat lista cu autorii fișelor și o listă cu ilustrațiile și sursele acestora.

Volumul este menit să devină un instrument de lucru valoros atât pentru cercetători, cât și pentru publicul larg, oferind o sinteză cu caracter enciclopedic dedicată periodicelor istorice și culturale publicate în spațiul Transilvaniei și a Bucovinei. Echipa de cercetători de la Institutul de Istorie „George Barițiu" din Cluj-Napoca, coordonată de prof. univ. dr. Ioan Bolovan, lucrează în prezent la redactarea celui de-al doilea volum al proiectului EPIC, ce va reuni publicațiile istorice și culturale apărute în Moldova, Țara Românească și Basarabia, de la începuturi și până în prezent. Așteptăm cu nerăbdare apariția acestui volum, care va întregi lista publicațiilor cu tematică istorică de pe teritoriul românesc și va contribui la formarea unei viziune de ansamblu asupra situației actuale a științei istorice în România.

Nicoleta Hegedűs